

Warszawa /zgodnie ze znacznikiem czasu/

MINISTER
Rodziny i Polityki Społecznej

BON-VII.059.9.2022.UK
dot. BPS.DKS.KPCPP.0330.8.2022

Pani
Ewa Matecka
Zastępca Przewodniczącego
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Przewodnicząca,

Działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) w związku z petycją z dnia 9 marca 2022 r. w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej regulującej wsparcie psychologiczne dla społeczeństwa poprzez powołanie poradni psychologicznych oraz wprowadzenie nowego zawodu opiekuna zdrowotnego/opiekunki zdrowotnej (P10-74/21), przekazaną przez senacką Komisję Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

W przekazanej przez Komisję petycji wnioskodawca proponuje zwiększenie dostępu do pomocy psychologicznej, tak aby każdy obywatel w swojej miejscowości (lub dziecko w szkole) mógł skorzystać z porady psychologa. Ponadto wnioskodawca wnosi o usankcjonowanie nowego zawodu pod nazwą: „opiekunka/opiekun zdrowotna/y”, którego celem jest poprawa kondycji psychicznej społeczeństwa oraz stworzenie możliwości finansowania i realizowania przez polski rząd, przy współpracy z komercyjnymi firmami, niektórych usług osobom starszym, niepełnosprawnym lub wymagającym wsparcia, m. in. w zakresie dokonania zakupów, sprzątnięcia, opłacania rachunków, wysyłania poczty, realizacji zadań kulinarnych, ogrodowych lub innych prac fizycznych.

Odnosząc się do propozycji wnioskodawcy dotyczącej poradni psychologicznych, należy wskazać że regulacje prawne z zakresu wsparcia zdrowia psychicznego leżą w kompetencji Ministra Zdrowia oraz Ministra Edukacji i Nauki.

Zadania dotyczące ochrony zdrowia psychicznego są określone w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685) i realizowane w ramach Narodowego Programu Zdrowia, wskazanego w art. 9 ust. 1 ustawy z 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1956) poprzez działania określone w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego. Prowadzenie działań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego należy do zadań własnych samorządów województw, powiatów i gmin oraz zadań ministra właściwego do spraw zdrowia, Narodowego Funduszu Zdrowia oraz ministrów właściwych ze względu na charakter działań określonych w programie. Koordynatorem realizacji Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego jest minister właściwy do spraw zdrowia.

Natomiast zadania dotyczące ochrony zdrowia dzieci określone są w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082). W art. 2 w pkt 6 ustawa stanowi, że system oświaty obejmuje także poradnie psychologiczno- pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne udzielające dzieciom, młodzieży, rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także pomocy uczniom w wyborze kierunku kształcenia i zawodu. Na mocy art. 47 ust. 1 pkt 5 minister do spraw oświaty i wychowania określi w rozporządzeniu zasady organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach i placówkach, które powinny tworzyć warunki dla zaspokajania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, w tym wspomagać rozwój uczniów i efektywność uczenia się.

Odnosząc się do propozycji wprowadzenia nowego zawodu pn. „opiekun/opiekunka zdrowotny/a” należy wskazać, że wnioskodawca wskazuje, że ma on łączyć cechy: pielęgniarki, lekarza, medyka oraz psychologa. Opiekunowie zdrowotni mieliby pracować w terenie. Autor petycji przedstawia wymogi zawodu i zadania do wykonywania. Opiekun zdrowotny powinien posiadać szeroką wiedzę medyczną i psychologiczną, aby mogłyby z niej skorzystać m. in. osoby w wieku emerytalnym, niepełnosprawne, z przewlekłymi i specyficznymi schorzeniami oraz chorobami psychicznymi. Jego zadania mają polegać na świadczeniu usług takich jak: rutynowe badania, kontrolowanie stanu zdrowia, udzielanie pierwszej pomocy, doradztwo w zakupie leków, wspólne udanie się do specjalistów i szpitali, pomoc w dokonywaniu zakupów, pilnowanie diety, towarzyszenie we wspólnych spacerach, pomoc w zakresie kąpieli, umawianie wizyt lekarskich, wezwanie karetki,

wyręczanie rodziców w opiece nad dziećmi niepełnosprawnymi, obserwacja i wspomaganie prawidłowego rozwoju ciąży. Autor petycji wnioskuje, aby pomoc oraz badania były finansowane z budżetu państwa niezależnie od statutu społecznego, czy też zawodowego osoby objętej opieką oraz niezależnie od posiadania przez nią obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego.

Opisany zakres działań opiekuna zdrowotnego jest dość szeroki - od udzielenia pierwszej pomocy i rutynowych badań do wspólnych spacerów czy zakupów. Proponowany zakres kompetencji nowego zawodu skupia w sobie zadania przypisane do, co najmniej, czterech obecnie sklasyfikowanych zawodów i specjalności: m. in. opiekuna medycznego, asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekuna osoby starszej, czy też opiekuna środowiskowego. Zawody te są wymienione i sklasyfikowane w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2018 r. poz. 227, z późn. zm.). Podstawę programową ww. zawodów, w której opisuje się szczegółowo zakres kompetencji w ramach zawodu, określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 991, z późn. zm.).

Wydaje się, że zaproponowany w petycji zawód opiekuna zdrowotnego w znacznej mierze powielalby zadania realizowane w ramach ww. kilku zawodów. Właściwym do oceny czy zakres zadań opiekuna zdrowotnego pokrywa się z zakresem czynności typowych dla innych zawodów oraz czy jedna osoba byłaby w stanie realizować tak szeroki zakres usług - jest Minister Edukacji i Nauki, w którego gestii leży ww. rozporządzenie w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Zanim ukonstytuuje się nowy zawód należy zwrócić uwagę na już obowiązujące w systemie społecznym wsparcie m. in. w ramach programów Funduszu Solidarnościowego: programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” oraz programu „Opieka wychowawcza”.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” ma na celu zapewnienie dostępności do usługi asystenta tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych (dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub

długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności: o stopniu znacznym lub o stopniu umiarkowanym, lub traktowane na równi do wymienionych zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu).

Natomiast program „Opieka wytchnieniowa” jest kierowany do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w tym zakresie.

Powyższe programy realizowane są przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organizacje pozarządowe.

Każdy obywatel, spełniając kryteria w ramach programów, może skorzystać z oferowanego wsparcia.

Odnosząc się do propozycji wprowadzenia przepisów na podstawie których istniałaby możliwość oferowania przez polski rząd, przy współpracy z różnymi firmami, wymienionych w petycji usług (czyli zlecenia zakupów, sprzątnięcia, zamówienia uprzywilejowanej taksówki, wysłania przesyłek na pocztę, zamówienia kucharza czy wykonania prac ogrodowych) dla osób w zależności od ich wieku, choroby czy schorzenia, należy wskazać, że wymaga ona głębszej analizy i konsultacji z innymi resortami, z uwagi na przewidywany szeroki zakres zmian legislacyjnych i potencjalne skutki dla budżetu państwa.

Mając powyższe na względzie uprzejmie dziękuję za podjętą inicjatywę, jednak z uwagi na przedstawione powyżej wyjaśnienia, wprowadzenie zmian w proponowanym zakresie wymaga jej oceny przez resort zdrowia, edukacji, oraz finansów, również w zakresie przeprowadzenia analizy finansowej wpływu na budżet państwa.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku,

z up. Ministra Rodziny i Polityki Społecznej

Paweł Wdóvik
Sekretarz Stanu
Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

POLSKI
ŁAD

Plan rozwoju na
najbliższą dekadę
gov.pl/polski-lad